

til Eje, vilde Landbrugsministeren ikke dette. Men en af de Grunde, den højtærede Landbrugsminister gav for, at han ikke vilde fremsætte et Lovforslag om Fæsteafløsning, var den, at Jorden var meget dyr, det dyreste, den havde været nogen Sinde. Jeg er ganske overbevist om, at trods dette ønsker Fæsterne i høj Grad at kunne købe deres Ejendomme og blive Selvejere. Men den egentlige Grund, angav Landbrugsministeren, var Hensynet til Grundlovssagen. Han erkendte, at der var ikke megen Sandsynlighed for, at der vilde blive egentlig Strid om Fæsteafløsningen, men det var ikke udelukket, og derfor: Tys, husk paa Grundlovssagen! Det gaar jo saaledes, mærker vi under denne Forhandling, og det vil vel præge denne Samling, at alt skal skydes til Side af Hensyn til Grundlovssagen — ja, jeg tror endog, at Raagerne skal fredes i Grundlovens hellige Navn. Det ærede Medlem for Københavns Amts 3die Valgkreds (Hyller) kan saamænd ogsaa være sikker paa, at der bliver ingenting gjort ved Fasanerne, saa længe Grundlovssagen staar paa Dagsordenen. Vi forstaar nok, at det er det Skærmbæret, der skal skydes frem, og kan Skærmbæret ikke forslaa, siger man: Kommission. Der er jo allerede foreslaaet en hel Mængde Kommissioner, alt medens — eller maaske jeg hellere skal sige, fordi Ministeriet efter den højtærede Finansministers Udtalelse føler sig siddende i en Glaskiste med Paategning: „Forsigtig. Denne Side opad.“ Jeg tror det ærede Medlem fra Middelfart (Slengerik) noget skulde have denne Udtalelse af Finansministeren i Erindring.

Naar den højtærede Landbrugsminister i sin Tale særlig lagde Skylden for, at Tiendeafløsningen tog saa lang Tid, over paa Tiendekommissærerne, vil jeg tillade mig at protestere derimod. Maaske Ministeren ikke af personlig Erfaring kender dette Forhold saa nøje. Ifølge Sagens Natur er det et meget besværligt Arbejde. Jeg vil ikke rette nogen Anke mod Tiendekontorets Arbejde, men vil dog overfor denne Udtalelse af Landbrugsministeren hævde, at det er der, Skylden for Forsinkelsen ligger. Mange Tiendekommissærer har haft Tiendelister liggende baade 4—5

—6 Aar inde til Revision, før de har kunnet faa dem tilbage. Det er, fordi det er vanskelige Sager at have med at gøre, at man ikke i Tiendekontoret har kunnet overkomme Arbejdet og ikke har fundet, at man kunde sætte flere Folk i Arbejde, end man har gjort. Men saa maa den ærede Minister virkelig ikke her sige, at det særlig er Tiendekommissærernes Skyld, at Afløsningen forsinkes. Man maatte faa det Indtryk, at det var hans Mening. Og det er ikke rigtigt.

Jeg takker den højtærede Trafikminister for hans Tilsagn om Villighed til at forhandle med mig Spørgsmaalet om Fragten for Kartoffler paa Statsbanerne og om, at Forsendelsen kunde ske for samme Betaling som for Sukkerroer, og tillige hans Villighed til at forhandle om Styktakst paa Aalborg Havnebane. Der er paa de ærede Medlemmers Pladser omdelt et Andragende fra Andelskartoffeltørrieriet ved Ryomgaard om samme Sag, om Nedsættelse af Fragt for Kartoffler. Den højtærede Minister vilde ganske vist gøre gældende, at disse var i samme Fragtklasse som Sukkerroer, men det er en teoretisk Betragtning, der ikke holder Stik, fordi der er saadanne Undtagelser, der gør, at Sukkerroerne faktisk og praktisk kommer ned i en lavere Klasse end Kartofflerne.

Til den højtærede Justitsminister rettede jeg det Spørgsmaal, om han vilde fremsætte Forslag om at give Husmænd samme Testationsret, som Gaardmænd og Statshusmænd for Tiden har. Jeg sætter udtrykkelig en Streg under dette: Statshusmænd, thi det nævnedes den højtærede Justitsminister ikke — jeg ved ikke, om det var med Forsæt. Sagen er nemlig den, at efter Loven om Jord til Landarbejdere fik Statshusmændene samme Testationsret, som Selvejerbønderne har og har haft fra gammel Tid. Jeg har kun gjort mig til Talsmand for, at de almindelige Husmænd faar den samme Ret, da det vil have mere Betydning for dem end for Gaardmændene. Men den højtærede Ministers Svar var jo i Realiteten et rent og klart Nej. Hans Motivering af dette Nej viser, synes jeg, at han kun kan se denne Sag fra en Jurists Standpunkt, en Sagførers eller Herredsfogeds Standpunkt, og aldeles ikke kan se Sagen fra Hus-